

Bécsi beszélgetés

az AMEGA beszélgetőpartnere:

Dr. Sóti András

a bécsi Klinik Donaustadt orvosa

az Osztrák Tüdőgyógyász Társaság Gyermektüdőgyógyászati Szekciójában

az Ifjúsági Munkacsoport elnöke

Sokan mondják azt, hogy egy fiatalnak, ha orvos akar lenni, nagy előny, ha a szülei is orvosok. Neked áldás volt vagy nehézség, hogy a szüleid is ezt a hivatást gyakorolják?

Izgalmas kérdés, szerintem ez előnyömmre vált, hisz ők voltak a példaképeim, akiktől mindig tudtam kérdezni. Láttam az életüket, láttam, hogy milyen nehézségek jöhetnek szembe ebben a hivatásban. Az még egy külön élmény,

hogy adott esetben egy vasárnapi ebéd során érdekes eseteket beszélhetek meg velük ma is.

Édesanyádat és édesapádat a tüdőgyógyász társadalom ismeri, mégis arra kérlek, néhány szóban mutasd be őket.

Édesanyám tüdőgyógyász, sokat foglalkozott allergiás kórképekkel és asztmával. Több intézménynek is volt a vezetője, jelenleg kizárólag a magánrendelőjében dolgozik Szombathelyen. Édesapám gyermekgyógyász, allergológus és klinikai immunológus, tőle indult az én érdeklődésem is az allergológia irányába. Gondolom persze naivan, hogy ez az én döntésem volt és nem a szüleim befolyásoltak. Édesapám jelenleg Bécsben dolgozik a saját praxisában, évek óta Bécs ötödik legelismertebb gyermekgyógyászáként, illetve Szombathelyen hobbitól az édesanyámmal. Édesapám tizenhét éve ad elő az Egyesült Államokban és Európában.

Úgy gondolom, minden fiatalban ott van az a vágy, hogy többre akarja vinni, mint a szülei. Esetedben ez nagyon magas mérce elérését és túlhaladását jelenti.

Ez számomra nagy kihívást jelent, természetesen olyan kihívást, ami engem jó irányba tol, motivál. Ők nagyon sok mindent elértek mind a kutatásban, mind a klinikumban és országosan ismertté váltak. Én a pályám elején vagyok, ezért úgy gondolom, hogy még van időm, ugyanakkor a kutatás területén elért eredményeim már talán

túlhaladták a szüleim mércéjét. Ezért volt lehetséges, hogy idén tavasszal megválasztottak az osztrák tüdőgyógyász társaság gyermekpulmonológiai szekciójában a fiatalokért felelős elnöknek.

Fiatalkorodban a szüleidén kívül kik voltak, akik kikövezték az eddig vezető utadat?

Hosszú lenne a lista, ha mindenkit felsorolnék. Alapvetően azok álltak hozzám közel, akik természettudományos tárgyakat oktattak. Ők úgy tudtak tanítani, hogy azt rendkívüli módon élveztem. Akkoriban még nem volt biztos abban, hogy orvos leszek, de ők alapozták meg ezt az irányt. Az egyetemen is több ilyen tanárom volt, például akikkel a tudományos diákköri munkámat csináltam.

Mondj néhány meghatározó nevet is.

Takács László tanár úr kémiát, *Baranyai József* tanár úr biológiát tanított. Az egyetemi évek alatt *Kovács Krisztina* tanárnő volt az egyik, számomra meghatározó személyiség, akinél a biokémiai intézetben diákkörös voltam.

Mi volt a kutatási témád?

A pulmonalis hypertensio, illetve annak alternatív kezelési módjai patkány modellen. A biokémiai intézetben azt kutattam, hogy a sildenafil mellett milyen más lehetőség adódhat a pulmonalis hypertensio kezelésére. Konkrétan a resveratrolt vizsgáltuk, és ezzel a témával több konferencián is eredményesen szerepeltem.

Mindez távol van a gyermekgyógyásztól.

Igen, amikor harmadévesként elkezdtem ezt a kutatást, még nem tudtam, hogy később majd elvarázsol a gyermekgyógyászat. Hatodévesben a pécsi gyermekklinikán eltöltött idő aztán meghatározta a jövőmet.

Pécsett vetted át a diplomádat. Éreztél akkor katarzist?

Mindenképpen. Amikor az ember megkapja a diplomáját, amiért annyit tanult, ez azt jelenti,

hogy egy életszakasz véget ért. Mire megkaptam a diplomámat, már megvolt a biztos helyem, állásom és tárt karokkal vártak Bernben.

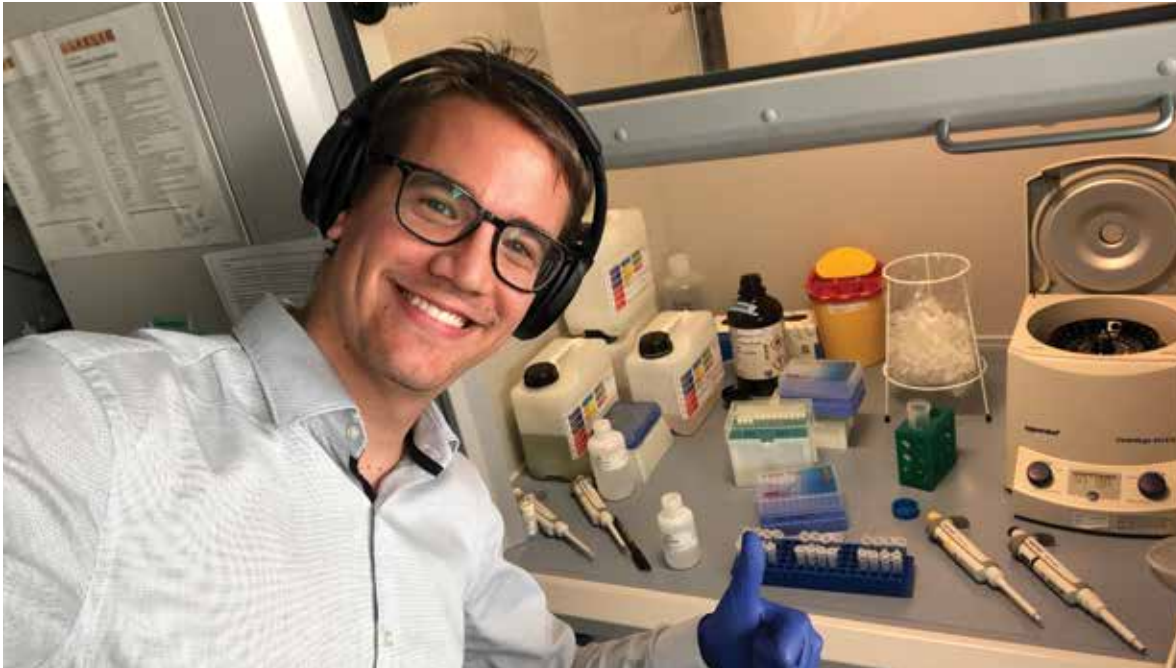
Nem szokványos pályakezdés. Beszélj erről kicsit részletesebben?

Hatodévesként a kötelező gyakorlataim közül az egyiket Zürichben végeztem, ahol megismerkedtem egy gyermektüdőgyógyász kollégával, aki valamiért megkedvelt engem. Egy beszélgetés alkalmával megkérdezte, szeretnék-e kutatással foglalkozni. Természetesen igent mondtam. Elutaztunk Bernbe, ahol bemutatott egy professzornak, a későbbi főnökömnek, aki elmondta, hogy rövidesen meg fog üresedni egy PhD-s pozíció. Ez egy gyermektüdőgyógyász kutatócsoport volt, akik magas szinten dolgoztak különböző gyártói együttműködésekkel és kiterjedt kapcsolatokkal a német nyelvterületen. A kísérletes, főleg újszülötteken végzett légzésfunkciós vizsgálatokon kívül epidemiológiával, genetikával és az ehhez szorosan kötődő fehérje-expresszióval, valamint különböző sejtvonalakkal, mRNS-sel foglalkoztam. Nagy élvezet volt számomra részt venni ezekben a vizsgálatokban. Csodának éreztem, hogy Magyarországról bejuthattam egy ilyen kutatócsoportba az Inselspitalban.

Üstökösként indult a pályád, de a pályakezdők alapvető célja általában nem a kutatás, hanem a gyógyítás. Végre a betegekkel foglalkozhatnak, hiszen ezért választották a pályát. Bern nem jelentett ilyen szempontból parkolópályát?

Részben igen. Számoltam azzal, hogy a három év alatt, amíg a PhD munkám tart, csak távolból nézhetek betegeket. De nem így történt, mert beteg kontaktjaim a kutatás kapcsán is voltak és az allergológiai szakambulancián is dolgoztam.

Most, amikor Skype-on keresztül beszélgetünk, Bécsben ülsz a képernyő előtt. Berntől Bécsig milyen volt az utad?

Mindig is szerettem volna kicsit közelebb lenni a szüleimhez. Visszahúzott a szívem Bécsbe. Az életutamhoz hozzátartozik, hogy egy évet itt tanultam. Amikor felvettek az egyetemre, akkoriban még lehetett azonnal passzíválni, és kijöttem ide nyelvet tanulni. Szívemhez nőtt ez a város. Sokat gondolkodtam, hogy Svájcban maradjak vagy idejőjtek Bécsbe. Mivel a Klinik Donaustadt vezetője személyesen hívott a mostani állásomra, akit én nagy szakmai tekintélynek tartok, ez megkönnyítette a döntést számomra.

Mi a PhD témád?

Azokat a pre- és perinatális faktorokat vizsgálom, amelyek befolyásolják az immunrendszer fejlődését az első életévben, illetve azt, hogy a későbbiekben ezek hogyan hatnak a betegségek kifejlődésére. Szépen hangzik, de mind ez tulajdonképpen egy ernyő, amibe belefoglaltam minden eddigi projektet, melyek egymástól távol állóak, de változatosak voltak. Genetikai állományt szekvenálva néztük meg gyermekeknél, hogy a különböző fehérjék hogyan expresszálódnak, és próbáltunk következtetéseket levonni arra vonatkozóan, hogy később milyen valószínűséggel jelentkeznek betegségek ezeknél a gyermekeknél.

Ki várt és mi várt itt Bécsben, mennyire lett más az életed?

Édesapám már nagyon várt, de az itteni főnököm is. A mostani munkahelyem egy igazi nagy intézmény, nagyon sok és különböző típusú beteget látnak el itt. Az ismert bécsi egyetemi kórház mellett ez a második legnagyobb egészségügyi intézmény. Rengeteget lehet itt tanulni.

Itt találoztál a gyógyítás gyakorlatával?

Már Svájcban is sokat tanultam a kollégáktól, de a mélyebb szakmai ismereteket itt sajátítottam el.

Mikorra várható a gyermekgyógyász szakvizsgád?

2026-ban fogok szakvizsgázni. Itt úgy van a szakvizsga, hogy ha valaki elvégezte az első három évet, akkor leteheti a vizsgát, de ahhoz, hogy tényleges szakorvos legyen, meghatározott munkaidőt is le kell töltenie, ami hat évnek felel meg. Így gyakran tíz év is eltelik, mire szakorvos lesz valakiből, attól függően, hogyan tudja megszervezni a gyakorlatokat.

Mi lesz a szakorvosi vizsgád után? Maradsz Bécsben vagy hazajössz?

A terveim egyelőre Bécshez kötnek, szeretnék mindent megtanulni a szakmáról.

Hogyan látod az itthoni gyermekgyógyászat helyzetét? Mekkora a különbség a két ország gyermekgyógyászati ellátásában? Mikor érhetjük utol Ausztriát?

Nagyon nagyok a különbségek, de idekint sincs kolbászból a kerítés. Bécsben is vannak nehézségek, de ami itt sokkal jobb, hogy lehet tanulni. Az összes főorvos tanít, oktat, bármikor odamehetünk hozzájuk bármilyen kérdéssel és segítenek.

Nálunk még megvan a körzeti gyermekorvosi hálózat, de a jövője nem látszik tisztán. Nincsenek képzőhelyek. A gyermekorvosok átlagos életkora is magas. Ausztriában hogyan szerveződik a gyermekellátás?

Nekem a magyar gyermekköri rendszer sokkal jobban tetszik. Ausztriában nincsen ilyen típusú szervezettség, csak gyermekszakrendelések vannak a körzetekben, illetve kórházi ellátás. Emiatt a betegek nagy része a kórházakra terhelődik, a gyermekszüregi ambulanciákra. Egy-egy éjszakai ügyeletben közel száz gyermeket nézünk meg ketten, mert a pelenkadermatitisz itt is éjszakai ügyeletben jelentkezik. Különösen a téli időszakban nem kis kihívást jelent ez számunkra. Magyarországon kevesebb beteg jut a sürgősségre a szervezett ellátási szintek miatt.

A magyar orvosképzést világszínvonalúnak mondják. Te is úgy látod, hogy a képzésünk ilyen jó?

Összességében igen, bár én csak Pécsen ismerem. Tény, hogy a magyar orvosképzéssel külföldön is megálljuk a helyünket. Persze vannak különbségek, külföldön másként oktatnak. Pécsen sokkal több lexikális tudást kértek, aminek persze megvan az előnye, viszont az én időmben a gyakorlati oktatás sokkal kevesebb volt, mint itt külföldön. Tudom, hogy e téren azóta sok minden megváltozott. Különböző laborok vannak, ahol a valóságot

imitálva próbálják oktatni a medikusokat. Bécsben már a medikusokat is folyamatosan bevonják a gyakorlati betegállításba.

A szakvizsgád letétele után el kell hagynod a kórházat vagy tovább dolgozhatsz ott?

Őszintén remélem, hogy maradhatok és tovább dolgozhatok, illetve a tudományos munkákat szervezhetem továbbra is itt, de már most vannak más lehetőségeim is.

Mennyire vagy becsvágó? Megcéloznál a jövőben egy egyetemi katedrát?

Szeretek oktatni. Ha jönnek a hatodévesek és a harmadévesek az osztályra, élvezem, ha megmutathatok nekik új dolgokat, elmagyarázhatom azokat az apróságokat, amik a mindennapokat nagyon megkönnyíthetik. Szívesen megpályáznék egy olyan helyet, ahol folytathatnám a kutatásaimat és oktathatnék is.

Hogyan látod fiatal orvosként a tüdőgyógyászat jövőjét, akár a felnőtt, akár a gyermektüdőgyógyászat vonatkozásában?

A gyermektüdőgyógyászatnak van jövője, ebben biztos vagyok. Azt látom, hogy az utóbbi időben egyre több az obstruktív bronchitis és az asztmás beteg, és megnövekedett a pneumóniák száma is. Mivel ez egy multikulturális város, mások az oltási protokollok, és nem kötelezőek az oltások, ezért lehet például még számarköhögést is látni. Szerintem a gyermektüdőgyógyászat egy olyan szakterület, aminek megvannak a saját nehézségei, kihívásai, és amihez jól képzett szakemberek kellene. És itt is igaz, hogy a gyermek nem kis felnőtt.

Az utóbbi évtizedet áttekintve, szerinted mi volt a gyermektüdőgyógyászatban a legnagyobb fejlődést hozó esemény?

Egyrészt talán az inhalációs szteroidok fejlődése, másrészt a rekombináns technológiák elterjedése.

Bécsbe vagy Magyarországra jársz haza?

Amikor Bernben éltem, akkor egyszerre három otthonom volt. Most, ha Bécsben vagyok, akkor haza Szombathelyre megyek, ha pedig Szombathelyen vagyok, akkor Bécsbe. Sok hétvégi ügyeletet kell vállalnom, ami itt 12 órát jelent. Ha-vonta egyszer tudok hazamenni Magyarországra.

Van már saját családod?

Jelenleg még nincs feleségem. Azt tanultam a szüleimtől, hogy akkor leszek jó gyermekgyógyász, amikor már a saját gyermekeimen is megtapasztaltam az életkori sajátosságokat.

Ha gyermekkorodban megbetegedtél, akkor az édesapád gyógyított?

Igen, de nem volt hajlandó az oltásokat beadni vagy bármilyen módon fájdalmat okozni, ilyenkor elvitt valamelyik kollégájához.

Hogyan kerültél kapcsolatba az Amegával? 2020-ban egy Amega rendezvényen előadó is voltál.

Az újságot otthon is rendszeresen láttam és olvastam már medikus koromban is. *Rónai Zoltánt* barátomnak mondhatom. Ő a szüleimmel együtt járt egyetemre, én pedig a világ különböző tájain találkozom vele személyesen a kongresszusok kapcsán. Nagy megtiszteltetés volt számomra, hogy előadó lehettem az Amega Fórumon.

Világlátott ember vagy?

Szeretek utazni. Az európai kongresszusokon általában személyesen veszek részt. Jártam már Európán kívül Amerikában és Afrikában. Ázsia távolabbi országaiba még nem jutottam el és Dél-Amerika is ott van a bakancslistámon. Az utazás mellett szívesen töltöm a szabadidőmet golfozással, hegymászással és raftingolással. Ha lehetőségem van rá, a jazz klubokat is meglátogatom a nevesebb nagyvárosokban.

Szólj néhány szót a szakmai bakancslistádról is.

A kutatás áll a listám elején. Amennyire időmből telik, próbálom figyelemmel kísérni a klinikumot is érintő új eredményeket. Szerencsére a korábbi berni és bázeli kollégáimmal való kapcsolat ma is nagyon aktív, a napokban is jelenik meg közös cikkünk. Van egy bécsi study is, amit most futtatunk. Folyamatosan készülök előadásokkal az osztrák és nemzetközi kongresszusokra. Nagyon szeretnék továbbra is komolyabb kutatásokban részt venni a klinikum mellett.

Az interneten talákoztam egy rövid videóval, ahol egy egyházi rendezvényen beszéltél. Mit jelent az életedben a hit?

Az életem szerves része. Nagyon sokat jelent az életemben. Hívóként nevelkedtem a szüleimnek köszönhetően. Ők a Szombathelyi Keresztény Közösség lelkészei, édesanyám emellett kórházi lelkész is. A Christ for all Nations nemzetközi evangelizációs szervezet jóvoltából többször részt vehettem afrikai missziós munkában, ami nagyon sokat változtatott a gondolkodásomon. Hiszem, hogy ha valaki hisz Istenben, akkor az előre viszi őt az életében, hiszen olyan valaki van mellette, áll az oldalán, aki mindeneket teremtett és szereti a teremtményeit. Sokkal könnyebb úgy megélni a mindennapok kihívásait, hogy az embernek hite van, biztonsága és bizonyossága. Sok olyan csoda van az én eddigi életemben, amit átéltem és amiért elsősorban Istennek vagyok hálás. ■

Dr. Osvai László